

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.K.P.**, so sídlom v B., proti žalovaným **1/ M. s.r.o.**, so sídlom v B., **2/ Y. C.**, bývajúcí v P., **o zaplatenie 822,81 Eur (24 788,-- Sk)**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10 C 156/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. januára 2008 sp. zn. 4 Co 10/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 31. januára 2008 sp. zn. 4 Co 10/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza rozsudkom zo 6. septembra 2007 č.k. 10 C 156/2005-100 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal proti žalovaným 1/ a 2/ zaplattenia istiny 24 788,-- Sk s prísl. titulom náhrady škody spôsobenej na motorovom vozidle zn. M., EVČ P. poškodeného T. B., zamietol. Súčasne uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania v sume 21 132,20 Sk na účet advokáta žalovaných JUDr. J. V. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil tým, že žalovaní mali vo veci plný úspech. V zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. im preto patrí plná náhrada trov proti žalobcovi, ktorý bol v konaní neúspešný. Trovy žalovaných pozostávali zo zaplatteného súdneho poplatku za odpor v sume 1 235,-- Sk a z trov právneho zastúpenia v sume 19 897,20 Sk.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 31. januára 2008 sp. zn. 4 Co 10/2008 na odvolanie žalobcu aj žalovaných proti výroku o trovách konania, rozsudok okresného súdu v tejto časti zmenil tak, že žalovaným sa nepriznáva náhrada trov konania a rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa náhrady trov

prvostupňového konania uviedol, že výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok je ustanovenie § 150 O.s.p., ktoré umožňuje súdu, aby v mimoriadnych prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkovi, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Dospel k záveru, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v okolnostiach danej veci, keď žalobca v čase podania žaloby nemal vedomosť o tom, že osobné motorové vozidlo poškodeného T. B. bolo opravené uvedením do pôvodného stavu, žalovaným 1/ bezodplatne. Žalovaní túto skutočnosť žalobcovi neoznámili a ani nereagovali žiadnym spôsobom na jeho písomné listy, ktorými ich vyzval na plnenie žalovanej sumy ešte pred podaním žaloby. Zmenil preto v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 ods. 1 O.s.p. a úspešným žalovaným náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu na podnet žalovaného 1/ podal včas mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje zásadne zásadou úspechu vo veci a len výnimočne nemusí súd v zmysle § 150 O.s.p. úspešnému účastníkovi náhradu trov konania priznať. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Odvolací súd v danej veci takto nepostupoval. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa nebral do úvahy všetky okolnosti relevantné pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania inak úspešnému účastníkovi konania a teda neposúdil vec komplexne. Neprihliadol predovšetkým na tú skutočnosť, že žalobca uplatňoval svoje zákonom dané právo na súde bez toho, aby preveril dôvodnosť podania žaloby (nezistoval, či a akým spôsobom bola jeho výzva z 2. júna 2004 žalovaným doručovaná). Nebral do úvahy, že o plnení žalovaných priamo poškodenému T. B. uvedením poškodeného motorového vozidla do pôvodného stavu, sa žalobca musel dozvedieť ešte pred prvým pojednávaním vo veci dorúčením odporu proti platobnému rozkazu (žalobca trval na podanom návrhu, hoci mohol vzniku trov právneho zastúpenia žalovaných zabrániť späťvzatím žaloby). Neprihliadol ani na ďalší postoj žalobcu v konaní, ktorý sa nezúčastnil ani jedného pojednávania. Poukázal na to, že žalovaní sa museli v konaní brániť a nemôžu niesť následky nesprávneho postupu žalobcu a poškodeného T. B., ktorý skutočnosť, že mu vozidlo opravil žalovaný 1/ bezodplatne, pred poisťovňou zamlčal. Odvolací súd preto vec nesprávne právne posúdil, keď na daný skutkový stav aplikoval ustanovenie § 150 O.s.p. Rozhodnutie krajského súdu tak zasahuje do práv a právom

chránených záujmov žalovaných, ktorých ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než podaním mimoriadneho dovolania.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že rozhodnutie okresného súdu vo veci samej je nesprávne, vydané v rozpore so zákonom. Rozhodnutie krajského súdu o náhrade trov konania považoval za vecne správne. Navrhol preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor za splnenia podmienok požadovaných ustanovením § 243e O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 150 O.s.p. v znení účinnom do 15.10.2008, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je, existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý žalobca nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak žalovaný ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného

ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj účastníkov v konaní.

Z uvedeného výkladu § 150 O.s.p. vyplýva, že toto zákonné ustanovenie možno použiť iba výnimočne a že (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi, treba posudzovať komplexne zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk (nie iba z jedného hľadiska).

V posudzovanej veci nejde o prípad, kedy by bol dôvod hodný osobitného zreteľa daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie.

Dovolací súd sa stotožňuje s generálnym prokurátorom v tom, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 150 O.s.p. skúmal dôvod hodný osobitného zreteľa len z hľadiska pozície žalobcu pred podaním žaloby (jeho nevedomosti o tom, že osobné motorové vozidlo poškodeného T. B. bolo opravené uvedením do pôvodného stavu, žalovaným 1/ bezodplatne) bez toho, aby si náležite ujasnil, kto mu bol povinný túto skutočnosť oznámiť (či tak mali urobiť žalovaní, alebo poškodený T. B.) a aby prípadne preveril, či predžalobné výzvy boli žalovaným skutočne aj doručené a že vec neskúmal aj z ďalších do úvahy prichádzajúcich hľadísk. Generálny prokurátor správne uvádza, že odvolací súd mal skúmať, či sú (nie sú) tu dané dôvody hodné osobitného zreteľa i s prihliadnutím na postoj účastníkov v konaní. Mal sa predovšetkým zaoberať tým, či žalovaní ako účastníci, ktorým náhrada trov inak prislúcha, uviedli rozhodujúce skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý im patril (odpor proti platobnému rozkazu) a umožnili tým, žalobcovi dozvedieť sa o nich ešte pred prvým pojednávaním. V súvislosti s postojom žalobcu mal skúmať, či väčšinu trov vzniknutých žalovaným nespôsobil aj sám svojím pasívnym prístupom vo veci (neúčasť na pojednávaniach).

Ak odvolací súd neskúmal vec z naznačených hľadísk, jeho úsudok, že ide o výnimočný prípad a že tu sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd nemusí podľa § 150 O.s.p. inak úspešným žalovaným náhradu trov konania priznať, treba považovať za predčasný a teda nesprávny.

Generálny prokurátor opodstatnene preto namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p.). Najvyšší súd

Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová